

Länstyggen
1997-04-30
Dnr 831-11310-96

Utdrag ur protokoll för vid sammanträde med kommunfullmäktige i Tranås den 21 april 1997

§ 34

Motion om inrättande av naturreservat i Ekbergsparken Ks § 36 Dnr 294/91

Kerstin Andersson har för Centerns fullmäktigegrupp motionerat om att Ekbergsparken som omfattar ca 15 ha och som har ett av Sveriges finaste bestånd av ek och hassel skall bli naturreservat.

Planeringskontoret har arbetat med ärendet och föreslagit att kommunfullmäktige skall godkänna förslaget till naturreservatet i Ekbergsparken.

Kommunen har tidigare erhållit delegation från länsstyrelsen att bilda naturreservat.

Kommunstyrelsen får ansvaret för frågor som berör den praktiska skötseln av reservatet. Skötselföreskrifter har upprättats.

På förslag av kommunstyrelsen beslutar kommunfullmäktige

att godkänna förslaget till inrättande av naturreservat i Ekbergsparken med därtill hörande skötselföreskrifter och bestämmelser

att utse en kommitté för förvaltning av området bestående av representanter från tekniska kontoret, planeringskontoret, miljö- och hälsoskyddskontoret samt ytterligare representanter som kommunstyrelsen finner lämpligt samt

att motionen skall anses besvarad härmed.

Tranås som ovan
Vid protokollet
Bertil Englund

Ur det justerade protokollet rätt utdraget betygar:

Ulla Carlsson

Tillämpningsföreläsning om protokoll
givet för att kunna dra anslag
på kommunens och dess anställdas
betyg

Tranås 1997-04-28

Enligt uppdrag:

Ulla Carlsson

Förslag till inrättande av naturreservat i Ekbergsparken. Tranås kommun

Länstyrehuset för Tranås län	
1997-04-30	Avd.
Dnr 231-11310-96	

1. Bakgrund

1:1 Historik

Ekbergsparken var i 1932 års detaljplan redovisad som bostadsområde för friliggande bebyggelse. Genom flera detaljplaneändringar och kommunala markförvärv har Ekbergsparken i dess nuvarande utformning tillskapats.

I samband med tillblivelseprocessen fick vissa delar i områdets ytterkanter avstås till annan verksamhet för att resten skulle kunna redovisas som parkmark. När dessa delar nu tagits i anspråk uppfattas detta som om parken succesivt naggats i kanten. Området har tidigare utgjort betesmark och då betsdjuren försvunnit har skogen tillåtits utvecklas på egen hand. Senare tiders parkskötsel har begränsat sig till att hålla stigar öppna och området har därmed alltmer fått karaktären av en naturpark.

1:2 Kulturmiljö

I anslutning till parken ligger Holavedens hembygdsgård, vilken grundades 1924. Hembygdsgården omfattar ett stort antal byggnader hitflyttade från trakten kring Tranås och Sommen. Centrum i anläggningen är prästgården från Norra Vi, en salsbyggnad från 1700-talet. Därtill finns bl a Ljungstugan, en mindre ryggåsstuga, troligen från tidigt 1700-tal, Hagströmska gården, en borgargård från det gamla Lövstad samt Soldattorpet Blankhemmet från Blankhester.

1:3 Översiktlig geografi

Ekberget är ett ca 15 ha stort lövskogsområde med ek, björk och hassel. Det är helt omgivet av bebyggelse utom i söder där Svartån utgör gräns. Terrängen är kuperad med berg i dagen i norr och flackare mot sydväst. Berggrunden utgörs av granit och där jordtäckte finns består det av lerig morän. I den norra delen finns hembygdsgårdens bebyggelse och STF:s vandrarhem. Stigar och mindre vägar passerar genom skogen.

1:4 Tidigare genomförda inventeringar

☐ Roger Holm: Naturinventering Tranås Kommun 1975

☐ Thomas Fasth/Pro Natura: Ekberget - Naturpark i Tranås tätort: Vegetation och naturvärden 1995

1:5 Översiktsplan

Översiktsplanen hänvisar till de förslag till skyddsåtgärder som redovisas i 1975 års naturinventering. Här föreslås att Ekbergsparken ska bli naturvårdsområde.

1:6 Detaljplan

Gällande detaljplaner för området är idag:

- ☐ Stadsplan för Tranås, 1931
- ☐ Detaljplan för Kv. Rådjuret i Tranås kommun, 1 dec 1971
- ☐ Ändring av stadsplanen för del av Åsvallehultsområdet Tranås kommun, 1 dec 1977
- ☐ Detaljplan för Kv. Gumsen mfl (Ekbergsparken), febr 1981
- ☐ Ändring av stadsplanen för del av Åsvallehultsområdet (Kv Bocken m fl), sept 1982

1:7 Tidigare förslag och motioner (bifogas)

- ☐ Centerns fullmäktigegrupp 91-09-09: Motion till Tranås Kf angående inrättande av naturreservat i Ekbergsparken
- ☐ Kf 91-09-16 §107: Kf:s beslut att remittera motionen till byggnadsnämnden och kommunstyrelsen för yttrande
- ☐ Bn Dnr 300/91, §188: Byggnadsnämnden beslut att uppdra åt planarkitekten Rolf Arfwidson att utforma förslag till yttrande
- ☐ Bn Dnr 300/91, §223: Byggnadsnämndens beslut att anta planarkitektens yttrande som eget
- ☐ Ks au 1992-01-13: Arbetsutskottets beslut

att uppdra åt plankontoret att genomföra en ny naturinventering av området ifråga

att denna skall ligga till grund för evetuell komplettering av planbestämmelserna och bedömningen om skötsel-föreskrifter erfordras

2. Allmän målsättning

Målsättningen med reservatet ska vara att utifrån områdets biologiska och rekreativa kvaliteter samt mot bakgrund av den aktuella hotbilden som redovisats i kap 1:1 bevara ett värdefullt stadsnära ekbevuxet naturparksområde med tillhörande kulturmiljö. På så vis kan ett lättillgängligt naturreservat tillskapas, vilket, inte minst ur pedagogisk synpunkt torde vara mycket värdefullt för det framtida samhällsbyggandet.

3. Geografisk avgänsning

Det föreslagna reservatsområdet är i dagsläget planlagt som parkmark (se karta). Det innebär att området på de flesta håll kommer att avgränsas av kringliggande tomter och vägar samt längst i söder av Svartån. Förslag till avgränsning, se bif. karta.

4. Förvaltning

Reservatet förvaltas av Tranås kommun. Kommunstyrelsen beslutar i frågor som berör den praktiska skötseln av reservatet.

5. Åtgärder i initialskedet för att iordningställa reservatet och få tillstånd en utveckling utifrån målsättningen

☐ Inom området förekommande högar med trädgårds- och annat avfall borttages. Reservatsföreskrifter meddelas de kringboende.

☐ Skyltar som markerar reservatet sätts upp i början på de stigar och vägar som leder in i reservatet.

☐ Informationstavla iordningställs i anslutning till hembygdsgården. Jättegrytorna markeras med skylt.

☐ Reservatets gränser markeras enligt naturvårdsverkets anvisningar.

☐ Stignätet är redan väl tilltaget, varför inga åtgärder är aktuella för att förbättra tillgängligheten. Det kan ev behöva samråd om vilka stigar som ska prioriteras och markeras på karta.

☐ Informationsmaterial i broschyrform med tillhörande kartskiss framtages och trycks.

6. Reservatsföreskrifter

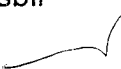
6:1 Markägare

Inom området är det förbjudet att:

- ☐ Avverka eller skada träd utöver vad som anges i skötselplan
- ☐ Röja bort buskar utöver vad som anges i skötselplan
- ☐ Ta bort eller skada torrakor, döda träd eller vindfällen utöver vad som erfordras för att hålla stigar öppna
- ☐ Gödsla eller använda kemiska bekämpningsmedel
- ☐ Dika eller schakta
- ☐ Utan tillstånd uppföra eller ändra byggnad eller annan anläggning. Vid lovprövning skall även kulturhistoriska värden beaktas. Stor restriktivitet mot förändring av byggnader. Ev tillkommande bebyggelse bör anpassas till den befintliga miljön.
- ☐ Utan tillstånd dra fram mark- och luftledning
- ☐ Anlägga väg, stig eller parkering
- ☐ Anordna upplag eller utföra fyllning
- ☐ Utföra andra skogliga eller landskapsförändrande åtgärder utöver vad som anges i skötselplan

6:2 Allmänhet

Inom området är det förbjudet att:

- ☐ Plocka mossor, lavar, kärlväxter och trädlevande svampar
 - ☐ Tippla trädgårdsavfall
 - ☐ Ta bort eller skada torrakor, döda träd eller vindfällen
 - ☐ Avsiktligt störa djurlivet
 - ☐ Medföra hund eller annat husdjur som ej är kopplat
 - ☐ Göra upp eld på annan än härför avsedd plats (se bif karta)
 - ☐ Framföra motorfordon, cykla eller rida
 - ☐ Tälta eller ställa upp husvagn/husbil
- 

7. Skötselplan

7:1 Allmän beskrivning

Ekbergsparken är ett ekdominerat lövskogsområde inne i Tranås stad. Det är helt omgivet av bebyggelse, vägar och industrier utom längst i söder, där Svartån utgör gräns. Området är närmare 20 ha stort men har nyligen naggats i kanten av bebyggelse och parkeringsplatser. Terrängen är kuperad med berg i dagen i norr, flackare mot sydväst. Berggrunden utgörs av granit och där jordtäcke finns består det av morän som är lerig. Markerna är övervägande friska. Marken i södra delen är i stora delar fuktig och mullrik. Torra marker finns i anslutning till hållar.

Allmänt kan naturtypen beskrivas som en bergbunden ekskog med inslag av tall i norra delen, södra delen är en ek-hassellund inom centrala delar. Perifera delar mot väst och öst har inslag av andra lövträd men är ändå att beteckna som ädellövskog. I bergbundna delar finns naturligt inslag av gläntor. Lunddelen är sluten och skuggig, men bryn, gläntor och en större öppning i södra delen ger omväxling i vegetationen. I den norra delen finns hembygdsgårdens bebyggelse och Svenska Turistföreningens vandrarhem. Stigar och mindre vägar passerar genom skogen.

Avgörande för skötselplanens innehåll och omfattning är områdets karaktär samt ändamålet med reservatet. Området sköts redan idag som en naturpark, varför inga större förändringar i skötselarbetet torde behöva genomföras.

7:2 Skötselplan

Skötselplanens primära syfte är att vara ett praktiskt handlingsprogram för hur naturvårdsobjektet skall vårdas för att tillgodose ändamålet.

I föreliggande förslag till skötselplan har bl a följande beaktats

- Syftet som det anges i kap. 2
- Områdets tillgänglighet och rekreationsvärde
- Resultat av i kap 1:3 redovisade naturinventeringar
- Områdets tätortsnära läge

Vidare används en översiktlig indelning av området i olika naturtyper som delvis överlappar varandra:

- Den norra bergbundna delen som domineras av ekskog med inslag av tall. Området är, i förhållande till centrala delar, starkt kulturpåverkat. Åt sydost övergår området alltmer i öppen mark med blandskog samt en randzon med berg i dagen längs den östra kanten av parken.
- Centrala och södra delen, som är en ek-hassellund vilken i perifera delar alltmer övergår i hassel med inslag av andra lövträd

Norra delen

Den norra bergbundna delen, som domineras av storvuxen ek med inslag av tall, behöver knappast någon skötsel alls. Området är öppet och ljust, varför det finns gott om föryngringsytor för att säkerställa nästa ekgeneration. Naturliga gläntor skall även fortsättningsvis hållas öppna till förmån för växande ek.

Centrala - södra delen

Den centrala delen av reservatet är en ek-hassellund som i perifera delar alltmer övergår i blandskog. I centrala delar skall de äldre ekarnas grenverk hållas fria från konkurrerande växtlighet genom gallring. I ett längre tidsperspektiv bör man, genom enstaka röjningsinsatser, sörja för att det finns föryngringsytor för nya ekar. I övrigt skall skötseln begränsas till att hålla stigar öppna.

7:3 Övrigt

Förutom ett normalt underhåll av stigar och i samband med reservatsbildandet uppsatta skyltar krävs fn inga ytterligare skötselåtgärder utöver vad som ovan angivits. Om fara för personskada uppstår tillåts avverkning av träd.

7:4 Skötselansvarig

Huvudansvarig för skötsel av reservatet är Tranås kommun genom av Kommunstyrelsen utsedd skötselansvarig. Tillsyn och skötsel utförs av kommunens parkförvaltning i enlighet med skötselplan och reservatsföreskrifter.

7:5 Ekonomiska frågor

Då kommunen redan idag ansvarar för skötsel av området kommer ett reservatsbildande ej att innebära några ytterligare ekonomiska åtaganden bortsett från de åtgärder som avses att genomföras i initialskedet (skyltning, städning, informationsmaterial etc). För initiala åtgärder av denna art finns dock möjlighet att söka ekonomiskt stöd från Boverket.

7:6 Dokumentation/revidering

För dokumentation av utförda vårdåtgärder och effekten av dessa ansvarar av Kommunstyrelsen utsedd skötselansvarig. Skötselplanen föreslås att revideras vart tionde år från det att reservatsföreskrifterna börjar gälla.